

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0225U005394

Державний реєстраційний номер: 0121U107851

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-12-2025

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Інтродуктувати та вивчити нові зразки зерняткових культур. Встановити параметри основних біологічних показників для формування спеціальної колекції яблуні, виділити джерела господарсько-цінних ознак, підтримати у життєздатному стані зразки генофонду зерняткових культур та зареєструвати цінні зразки. Оцінити нові зразки за урожайністю та її складовими витривалістю до дії несприятливих біотичних та абіотичних чинників, виділення джерела господарсько-біологічних ознак та реєстрація цінних зразків зерняткових культур. Виділити зразки еталони, джерела та донори господарсько-цінних ознак. Вивчення генофонду яблуні та груші і виділення джерел донорів адаптивних ознак для використання у селекційній роботі. Реєстрація цінних зразків та поповнення колекцій зберігання. Розробка методичних вказівок.

Початок етапу: 01.2021

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Дослідна станція помології імені Л. П. Симиренка Інституту садівництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497331

Місцезнаходження: вул. Симиренка, буд. 9, с. Мліїв, Городищенський р-н., Черкаська обл., 19512, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380473422440, 380473422441

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00024360

Місцезнаходження: вул. Суворова, буд. 9, м. Київ, Київська обл., 01010, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442801085

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6591060

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 2759.400

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Виділення та створення джерел і донорів цінних господарських ознак зерняткових культур, формування їх колекцій

Назва роботи англійською:

Isolation and creation of sources and donors of valuable economic features of grain crops, formation of their collections

Реферат українською:

Звіт про НДР: 61 с. ГЕНОФОНД, КОЛЕКЦІЇ, ЯБЛУНЯ, ГРУША, ДОНОРИ, ДЖЕРЕЛА, ОЗНАКИ. Об'єкти досліджень: колекційні зразки генофонду зерняткових культур (яблуня, груша). Метою досліджень є вивчення та ефективно використання генетичного різноманіття зерняткових культур, виділення джерел та донорів господарсько-цінних ознак, інтродукція нових зразків, реєстрація цінних зразків та поновлення колекції зберігання, забезпечення вихідним матеріалом установ для подальшого використання в селекційних, наукових і практичних цілях. Колекція зерняткових культур Дослідної станції помології ім. Л.П. Симиренка налічує 1341 зразків: яблуні – 1272 та 69 зразків груші. За 2021–2025 роки до паспортної бази даних передано паспорти на 17 зразків, у т. числі у 2025 р. на чотири зразки яблуні. Залучено нових зразків до інтродукційної бази 18 зразків (11 яблуні та сім груші), у 2025 р. – три яблуні та один груші. Сформована та зареєстрована (свідоцтво №329) в Національному центрі генетичних ресурсів рослин України ознакова колекція стійких до хвороб зразків яблуні (59 зразків із 14 країн). Заявлено на реєстрацію до НЦГРРУ 17 цінних зразків зерняткових культур (12 яблуні та шість груші), у 2025 р. – два зразки яблуні та один груші. Комплексно вивчено 804 (140 у 2025 р.) зразки зерняткових культур, виділено 452 (47 у 2025 р.) зразки – джерела господарсько-цінних ознак та 62 (18 у 2025 р.) зразки – джерела комплексу ознак. У селекційному процесі використано 45 зразків генофонду (11 у 2025 р.). Створено два нові колоновидні сорти яблуні Валюша (Сінап алматинський х форма KB-10) та Либідь (Городищенське та (KB 19 + KB 27)), сорт груші – Особлива (Williams' Bon Chrétien UN0201058 х Dekanka zymova). Опубліковано 18 наукових праць, сім з яких у 2025 р.

Реферат англійською:

Research Report: 61 p. KEYWORDS: GENE POOL, COLLECTIONS, APPLE, PEAR, DONORS, SOURCES, TRAITS. Objects of research: collection accessions of the pome fruit gene pool (apple, pear). The aim of the research is to study and effectively utilize the genetic diversity of pome fruit crops, identify sources and donors of economically valuable traits, introduce new accessions, register valuable samples and renew the storage collection, and provide initial material to institutions for further use in breeding, scientific, and practical purposes. Results: The pome fruit collection of the L.P. Symyrenko Pomology Experimental Station consists of 1,341 accessions: 1,272 apples and 69 pears. For the period 2021–2025, passports for 17 accessions were submitted to the passport database, including four apple accessions in 2025. Eighteen new accessions were included in the introduction database (11 apples and seven pears), with three apples and one pear added in 2025. A trait collection of disease-resistant apple accessions (59 accessions from 14 countries) was established and registered (Certificate No. 329) with the National Center for Plant Genetic Resources of Ukraine (NCPGRU). Seventeen valuable pome fruit accessions were submitted for registration to the NCPGRU (12 apples and six pears), with two apple accessions and one pear accession submitted in 2025. A comprehensive study was conducted on 804 pome fruit accessions (140 in 2025), identifying 452 sources of economically valuable traits (47 in 2025) and 62 sources of a complex of traits (18 in 2025). Forty-five gene pool accessions were used in the breeding process (11 in 2025). Two new columnar apple cultivars were created: Valiusha (Sinap Almatynskiy × KV-10 form) and Lybid (Horodyschenske × (KV 19 + KV 27)), as well as a pear cultivar Osoblyva (Williams' Bon Chrétien UN0201058 × Dekanka zymova). Eighteen scientific papers were published, seven of which were released in 2025.

Індекс УДК:634, 634.11:621.796:631.563

Коди тематичних рубрик: 68.35.59

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Юрик Лариса Степанівна

Науковий ступінь:

Вчене звання: н.с

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: База даних. Ознакова колекція стійких до хвороб зразків яблуні. Цінні зразки зерняткових культур.

Назва НТП англійською: Database. Trait collection of disease-resistant apple accessions. Valuable pome fruit accessions.

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Інше (Бази даних. Ознакова колекція. Цінні зразки.)

Галузь застосування: Садівництво

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Генофонд зерняткових культур Дослідної станції помології ім. Л.П. Симиренка на 01.11.2025 р. налічує 1340 зразків (1272 яблуні та 68 груші), всі зразки паспортизовані. Протягом 2021-2025 рр. до Центральної паспортної бази даних передано паспорти на 17 нових зразків, у т. числі у 2025 р. на чотири зразки яблуні. За період 2021-2025 рр. сформована та зареєстрована у НЦГРР України (свідоцтво №329) ознакова колекція стійких до хвороб зразків яблуні. Ця колекція налічує 59 зразків із 14 країн світу, вона охарактеризована за 22 ознаками із 91 градацією та включає зразки, що мали високий рівень стійкості до комплексу найбільш розповсюджених хвороб (парша, борошниста роса, філостиктоз та бактеріози). На реєстрацію за результатами вивчення зразків генетичного банку зерняткових культур заявлено 12 цінних зразків яблуні та шість груші, у 2025 р. два цінні зразки яблуні та один груші.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва, Поліпшення стану навколишнього середовища, Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих, Інше (забезпечення продовольчої безпеки)

Вплив НТП на довкілля: Генетичні ресурси культурних рослин є фундаментальною основою для динамічного розвитку світової та вітчизняної селекції, а також для забезпечення стабільності та стійкості галузі садівництва. Ефективність функціонування генетичного банку визначається, насамперед, його здатністю виступати джерелом цінного вихідного матеріалу, який може бути залучений у селекційну практику для створення нових, адаптованих та високопродуктивних сортів.

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2026

Закінчення етапу: 12.2027

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.: 2000.0

Права, що надаються інвестору після завершення роботи: Спільні права на НТП

Наявність бізнес-плану: Ні

Техніко-економічне обґрунтування: Ні

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:10000.0

Очікуваний термін окупності (років): 7

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Волошина В.В., Гоменюк В.І. Сорти яблуні для інтенсивних технологій.// Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми аграрного виробництва на сучасному етапі і шляхи їх вирішення (1-2 липня 2021 р.) / Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН. – Харків, 2021. С. 141-146

Волошина В.В., Гоменюк В.І. Збереження, вивчення та використання генофонду яблуні Дослідної станції помології ім. Л.П. Симиренка.// Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми аграрного виробництва на сучасному етапі і шляхи їх вирішення (1-2 липня 2021 р.) / Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН. – Харків, 2021. С.294-299.

Волошина В.В., Гоменюк В.І. Кращі районовані сорти яблуні Дослідної станції помології ім.Л.П.Симиренка //Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів (с.Центральне, 21 квітня 2021 р.)/ НААН, МІП ім.В.М.Ремесла, М-во розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Укр. Ін-т експертизи сортів рослин. С. 31

Юрик Л.С. Нові високопродуктивні сорти груші//Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів (с.Центральне, 21 квітня 2021 р.)/ НААН, МІП ім.В.М.Ремесла, М-во розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Укр. Ін-т експертизи сортів рослин. С. 122

5. Волошина В.В., Гоменюк В.І. Кращі сорти яблуні мліївської селекції. Наукові аспекти формування сучасних агротехнологій – інновації молодих вчених для забезпечення сталого розвитку агропромислового комплексу: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, присвяченої Дню науки (20 травня 2022 року, м.Херсон). Херсон: ІЗЗ НААН, 2022. С.81-83

6. Волошина В.В., Гоменюк В.І. Сорти яблуні мліївської селекції придатні для аматорського та промислового садівництва. Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур: матеріали IX Міжнар. наук.-прак. конф. молодих вчених і спеціалістів (с. Центральне, 23 квітня 2022 року)/ НААН, МІП ім.В.М.Ремесла, М-во аграр. політики та прод. України, Укр. ін-т експертизи сортів рослин. Електронний ресурс:<http://confer.uisr.gov.ua>. 2022. С.26-27

7. Юрик Л.С. Результати оцінки зразків генофонду груші звичайної (PYRUS COMMUNIS L.) в умовах Правобережного Лісостепу України. Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур: матеріали IX Міжнар. наук.-прак. конф. молодих вчених і спеціалістів (с. Центральне, 23 квітня 2022 року)/ НААН, МІП ім.В.М.Ремесла, М-во аграр. політики та прод. України, Укр. ін-т експертизи сортів рослин. Електронний ресурс:<http://confer.uisr.gov.ua>. 2022. С.124-125

8. Юрик Л.С. Гібридні форми та сорти груші (PIRUS COMMUNIS L.) мліївської селекції. Аграрна освіта і наука: досягнення та перспективи розвитку: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 30 березня 2023 р.). Біла Церква: БНАУ, 2023. С.100-102

9. Волошина В.В. Нові сорти яблуні (MALUS DOMESTICA BORKH.) мліївської селекції. Аграрна освіта і наука: досягнення та перспективи розвитку: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 30 березня 2023 р.). Біла Церква: БНАУ, 2023. С.143-146.

10. Юрик Л.С. Результати практичного використання генетичних колекцій Дослідної станції помології ім.Л.П.Симиренка ІС НААН. Досягнення та концептуальні напрями розвитку сільськогосподарської науки в

сучасному світі: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті вченого-селекціонера в галузі баштанництва І.І. Колесника (с.Олександрівка, Дніпропетровська обл., 29 листопада 2022 р.)/ Дніпро. С. 84-87

11. Udovychenko K., Tetiana Kondratenko T., Kateryna Tarnavska K., Voloshyna V., Jonas Skytteaf Sättra J., Garkava-Gustavsson L. Genetic diversity of Ukrainian apple germplasm estimated with SSR markers. XVI Eucarpia Symposium on Fruit Breeding and Genetics. Dresden-Pillnitz, 11-16 September, 2023.

Кондратенко Т.Є., Трохимчук А.І., Гончарук Ю.Д., Тарнавська К.П., Волошина В.В. Цінність і перспективність сортів яблуні (*Malus Domestica* Borkh.) народної селекції. // Садівництво. № 79. Київ, 2024. С. 22-30

Волошина В.В. Мир – новий зимовий сорт яблуні. // Науково-інформаційний бюлетень завершених наукових розробок: «Аграрна наука виробництву». Київ, 2025. С. 19-20

14. Волошина В.В. Нові сорти колоноподібних яблунь Дослідної станції помології ім. Л.П. Симиренка. // «Вісник аграрної науки». Київ, 2024. С.61-65. DOI: <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202509-07>

Волошина В.В. Дебют – новий ранньозимовий колоновидний сорт яблуні. // Науково-інформаційний бюлетень завершених наукових розробок: «Аграрна наука – виробництву». Київ, 2025.

Волошина В.В. Нові сорти яблуні Дослідної станції помології ім. Л.П. Симиренка. // VIII Міжнародна інтернет-конференція молодих учених «Генетика та селекція сільськогосподарських рослин – від молекули до сорту», СГІ-НЦНС. УІЕСР. Київ., 8 вересня, 2025 рік. С. 10-11

Волошина В.В. Сорти яблуні Дослідної станції помології ім. Л.П. Симиренка. // Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання розвитку сільського господарства: теорія і практика». Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН, Івано-Франківськ., 9 жовтня, 2025р.

18. Волошина В.В. Сорти яблуні Дослідної станції помології ім. Л.П. Симиренка для садівників України. // Теоретичні засади інноваційного розвитку рослинництва: тези Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченій 120-ій річниці від дня народження професора, члена-кореспондента АН УРСР Іллі Михайловича Полякова (20 жовтня 20254 р., м.Харків) / НААН, Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. Харків, 2025. С.65-68

Волошина В.В. Либідь – новий колоноподібний сорт яблуні. Науково-інформаційний бюлетень завершених наукових розробок: «Аграрна наука – виробництву». Київ, 2025

Волошина В.В. Збереження генофонду яблуні та формування серцевинної, спеціальної та ознакової колекцій. // Генетичні ресурси. Харків, 2025. №36

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Фільов Володимир Васильович

Перелік осіб-виконавців

Волошина Варвара Володимирівна

(к. с.-г. н., н.с, 06.01.07)

Литвин Олена Миколаївна

Хоменко Іван Іванович

(доктор с.-г наук, академік, 202)

Юрик Лариса Степанівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Костюк Людмила Андріївна

Телефон

067 318 49 10

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна